

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Εισαγωγή

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (Α.Δ.Α.) εμφανίσθηκαν αρχικά στη Γαλλία κυρίως από το 1950. Την πρώτη ΑΔΑ αποτέλεσε η Επιτροπή για τον έλεγχο των Τραπεζών, η οποία ιδρύθηκε το 1941. Ακολούθησε η Commission Paritaire des Publications des Presse και ένα χρόνο πριν το Σύνταγμα του 1958 το Conseil de l' Agence France Presse.

Οι γρήγορες εξελίξεις σε όλους τους τομείς της ζωής σε συνδυασμό με την πολυπλοκοποίηση των προβλημάτων, τόσο στην οικονομία, το εμπόριο, τις νέες τεχνολογίες, την αύξηση της γραφειοκρατίας, τις δυσλειτουργίες ανάμεσα στη Διοίκηση και στους διοικούμενους, την δημιουργία των υπερεθνικών οργανισμών (ΕΟΚ), όσο και οι εξελίξεις στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης, ενδεχομένως και μία επάνοδος του corporatisme, συνιστούν τους λόγους για τη δημιουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών.

Ακόμη, οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές αποτελούν το νέο τρόπο που αποφασίζει να “απαντήσει” η πολιτική εξουσία στη δημιουργία νέων εξουσιών (γραφειοκρατίας, επιστήμης, τεχνολογίας, οικονομίας) και την ενδυνάμωση των παραδοσιακών εξουσιών (πολιτική εξουσία, οικονομικές δυνάμεις).

Οι ΑΔΑ στην Ελλάδα λειτουργούν κατά κύριο λόγο με βάση το γαλλικό υπόδειγμα, υπόδειγμα στο οποίο στηρίχτηκε ο Έλληνας νομοθέτης και προχώρησε στην ίδρυσή τους. Καθημερινά οι ΑΔΑ απασχολούν του νομικούς, τους δικαστές καθώς και όλους τους πολίτες, αφού με τη δράση τους επηρεάζουν τη ζωή όλων.

ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Τέσσερεις είναι οι κύριοι τομείς, τους οποίους περιλαμβάνει η δραστηριότητα των Α.Δ.Α.:

- A) Ο πρώτος τομέας συμπεριλαμβάνει όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση, τύπος), τα διάφορα προβλήματα που προκύπτουν από το ελεύθερο της έκφρασης και τον πλουραλισμό όπως επίσης τα προγράμματα, τη διαφήμιση, το χρόνο για τις προεκλογικές συγκεντρώσεις, τις δημοσκοπήσεις, τα πολιτιστικά, κ.α. (1)
- B) Ο δεύτερος τομέας για τις Α.Δ.Α. είναι ο αγώνας εναντίον της γραφειοκρατίας. Η πιο γνωστή αρχή στον τομέα αυτό είναι ο *Médiateur de la République* (1973). Αυτός ο θεσμός έχει εμπνευστεί από το σουηδικό θεσμό του *Ombudsman*. Αρμοδιότητά του είναι να υπερασπίζεται τους πολίτες από τις αυθερεσίες της Διοικήσεως. Ο θεσμός αυτός παρεμβαίνοντας επιδιώκει την αρμονία στις σχέσεις των πολιτών με τη Διοίκηση και συμβάλλει στην καλλιέργεια της λειτουργίας. (1).
- Γ) Ο τρίτος τομέας αναφέρεται στην επιστημονική και τεχνική εξουσία, με επιτροπές ιδρυμένες σχετικά πρόσφατα. (Επιτροπή Πληροφόρησης για την Πυρηνική ενέργεια 1977). (1).
- Δ) Ο τέταρτος και τελευταίος τομέας περιλαμβάνει την οικονομία της αγοράς. Εδώ οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές διασφαλίζουν την οικονομική ελευθερία, προστατεύουν τη συμβατική ελευθερία των καταναλωτών και τα δικαιώματα των επενδυτών στο χρηματιστήριο. Κυριότερη εκπρόσωπος η Επιτροπή για τις πράξεις στο χρηματιστήριο, η *Commission des operation des Bourse (COB)*, ιδρύθηκε με την *ordonnance* της 28/09/1967 όπως τροποποιήθηκε με τους νόμους της 02/08/1989 (J.O. 04/08/1989 και S.C.P. 13/09/1989).

(1) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 56-57, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ (ΟΡΙΣΜΟΙ)

1. **ΑΡΧΕΣ:** Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές έχουν την έννομη ικανότητα προς έκδοση εκτελεστών πράξεων και την οργανική ενότητα που προσδίδει στο όργανο την ιδιότητα της αρχής. (2)

2. **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ:** Δημιουργούνται από δημόσια πρωτοβουλία, έχουν δημόσιο χαρακτήρα, τις διέπει το δημόσιο δίκαιο, τροφοδοτούνται από τα δημόσια χρήματα. Οι Α.Δ.Α. δεν αναλαμβάνουν την άμεση διοικητική διαχείριση μιας υπηρεσίας. Είναι επενδυμένες στο διοικητικό σχεδιασμό, από διαφορετικές λειτουργίες πολυσύνθετες. (3)
Διαθέτοντας ένα ιδιαίτερο status, στο βαθμό που βρίσκονται εκτός συστήματος. Πρόκειται ουσιαστικά για Α.Δ.Α. απομονωμένες (isolées), όπως τις χαρακτηρίζει ο καθηγητής S. Chevallier.

3. **ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ:** Ο πιο αμφιλεγόμενος όρος του θεσμού, αλλά και ο πιο σημαντικός. Τα μέλη των Α.Δ.Α. για να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους είναι οπλισμένα με οργανική και λειτουργική ανεξαρτησία. Περιορισμένη διάρκεια της εντολής, μη ανανεώσιμη, ασυμβίβαστα και ασυλίες για τα μέλη, προς αποφυγή των διαφόρων εξουσιών (δημοσίων και ιδιωτικών). Η λειτουργική τους ανεξαρτησία συνίσταται στο γεγονός ότι δε δέχονται ούτε ιεραρχική εξουσία (διαταγή ή απαγόρευση) ούτε εποπτεία. Σημεία ενθαρρυντικά και ενισχυτικά της ανεξαρτησίας των Α.Δ.Α. αποτελούν:
 - α) Η μικρή διάρκεια της εντολής
 - β) Το μη ανανεώσιμό της θητείας των μελών
 - γ) Ο τρόπος διορισμού
 - δ) το καθεστώς ασυμβίβαστων
 - ε) Ο ίδιος προϋπολογισμόςστ) Η υποταγή στο δίκαιο (δικαστικός έλεγχος, έλεγχος νομιμότητας) (4)

(2) Μ. Δ. Στασινόπουλου «Δίκαιο των Διοικητικών πράξεων» 1982, σελ. 56

(3) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 57

(4) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 58

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και οι εξουσίες (εκτελεστική, νομοθετική, δικαστική)

• Η εκτελεστική εξουσία και οι Α.Δ.Α.

Η θεωρία δεν ξέρει ακόμα που να τοποθετήσει τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές. Δεν γνωρίζει αν πρέπει να τις θεωρήσει ως καινούργια σχήματα ελέγχου της δημόσιας εξουσίας, ένα νεωτερισμό με ίδιες αρμοδιότητες ή πολυκεντρικό μοντέλο.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι οι Α.Δ.Α. δεν αντικαθιστούν της Εκτελεστική εξουσία, ούτε παρουσιάζουν μπροστά στο κράτος ένα ενιαίο μέτωπο. Το κράτος είναι το μόνο νομικό πρόσωπο που έχει την αρμοδιότητα της αρμοδιότητας του (5). Ουσιαστικά ελέγχει τα άλλα νομικά πρόσωπα. Με τη δημιουργία των Α.Δ.Α. δεν εξαφανίζεται, αντίθετα παραμένει κύριος του προορισμού των κατευθύνσεων των δραστηριοτήτων αυτών των οργανισμών.

Ωστόσο το κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη σε περίπτωση που οι Α.Δ.Α. βλάψουν με τη δραστηριότητα τους (CNIL).

Οι Α.Δ.Α. δε μπορεί παρά να εκπροσωπούν το κράτος γιατί:

- α) αγνοούνται από το Σύνταγμα
- β) δεν έχουν νομική προσωπικότητα
- γ) ο δικαστής αγρυπνεί στο ρόλο τους να εκπροσωπούν το κράτος.
- δ) δημιουργούνται από πρωτοβουλία του κράτους και τροφοδοτούνται από δημόσιους πόρους (6).

Αφού λοιπόν οι Α.Δ.Α. εκπροσωπούν το κράτος, συμμετέχουν στην τριλογία των αρμοδιοτήτων του (*dire le droit, le faire executer, render la justice*), δηλαδή έχουν δικαστικές, νομοθετικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες).

• Η νομοθετική εξουσία και οι Α.Δ.Α.

Η νομοθετική εξουσία δεν αντικαθίσταται από τις Α.Δ.Α. Η δραστηριότητα των Α.Δ.Α. περιλαμβάνει την παροχή προτάσεων, γνωμών και φθάνει έως την κανονιστική αρμοδιότητα, δηλαδή τη δημιουργία κανόνων με υποχρωτικό χαρακτήρα (COB, CNIL, CNCL).

(5) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 59

(6) Στον ίδιο, Σελ. 59

Υποχρέωση του νομοθέτη είναι να φίζει με φροντίδα την αποστολή και τις εξουσίες των Α.Δ.Α που δημιουργεί. Η κανονιστική αρμοδιότητα των Α.Δ.Α. έχει υπόσταση όταν ο νομοθέτης εξωρικήει με ευκρίνεια την απόφασή του και όταν η εξουσιοδότηση δεν είναι χωρίς όρια: ο τομέας λοιπόν της κανονιστικής αρμοδιότητας πρέπει να είναι καθορισμένος και το πλαίσιο προσδιορισμένο. Εφαρμογή λοιπόν έχουν δύο αρχές: α) δεν υπάρχει εξουσιοδότηση χωρίς νομικό κείμενο, β) δεν υπάρχει εξουσιοδότηση της νομοθετικής εξουσίας, αλλά του νομοθετικού τομέα (7)

- **Η δικαστική εξουσία και οι Α.Δ.Α.**

Οι Α.Δ.Α. υποτάσσονται σε ένα έλεγχο νομιμότητας από κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον. Το Συνταγματικό Συμβούλιο της Γαλλίας (Conseil Constitutionnel / (c. c) καθόρισε τις αρχές και τα πλαίσια λειτουργίας των Α.Δ.Α. Στάθηκε δύσπιστο στις Α.Δ.Α. παίρνοντας προφυλάξεις ονοματολογικές (8)

Δύο είναι οι κύριες διαπιστώσεις του:

- α) Οι Α.Δ.Α. έχουν περιορισμένες εξουσίες από το Σύνταγμα.
- β) Ο δικαστικός έλεγχος πρέπει να λαμβάνει χώρα στις πράξεις των Α.Δ.Α. Το c.c. προστρέχει στο Σύνταγμα για να περιγράψει τις αρμοδιότητες των Α.Δ.Α. Εάν οι Α.Δ.Α. αγνοούνται από το Σύνταγμα, δεν αγνοούνται από c.c. στις οποίες αρνείται την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας (άρα εκπροσωπούν το κράτος) (9).

(7) Βλ. Άρθρο της Catherine Teigien Colly “Les instances de régulation et la constitution” AJDA 1990, Σελ. 53

(8) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 60

(9) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 61

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

A) Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο (ν. 1730/87)

Το εθνικό ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο αποτελεί την πρώτη Α.Δ.Α. Ιδρύθηκε με το άρθρο 9 του ν. 1730/87. Το ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο αποτελείται από: α) Ένα μέλος από κάθε πολιτικό κόμμα, που αναγνωρίζεται από τον κανονισμό της Βουλής και ένας από τα άλλα κόμματα και τους ανεξάρτητους βουλευτές. β) Ίσο αριθμό μελών που ορίζονται από τον Υπουργό προεδρίας της κυβέρνησης. γ) Από τα μέλη του Συμβουλίου εκλέγεται ο πρόεδρος. Τα μέλη του στοιχ. «α» εκλέγουν τον αντιπρόεδρο. Πρόσωπα αναγνωρισμένου μόνο κύρους ορίζονται με τους αναπληρωτές τους μέλη του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου. Τα μέλη αυτά είναι ελευθέρως ανακλητά και άμισθα (10).

Μία από τις αρμοδιότητες του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου είναι να φροντίζει να τηρούνται οι γενικές αρχές του άρθρου 3 παραγρ. 2 του ν. 1730/87 και αντίστοιχα να επεμβαίνει όταν διαπιστώνει το αντίθετο. Ακόμη επιβλέπει την παρουσίαση της ραδιοτηλεοπτικής δραστηριότητας από το ραδιοτηλεοπτικό δίκτυο και για το σκοπό αυτό κάθε εξάμηνο διατυπώνει τις απόψεις του και τις προτάσεις του στον εποπτεύοντα Υπουργό, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει το Δ.Σ. της ΕΡΤ – Α.Ε.

Κάθε φορά στο τέλος του ημερολογιακού έτους εκθέτει το έργο του στο οποίο αναφέρεται και η γνώμη της μειοψηφίας. Ο Υπουργός προεδρίας της κυβέρνησης λαμβάνει αυτή την έκθεση και φροντίζει για τη δημοσίευση και την κυκλοφορία της. Κατά τη διάρκεια προεκλογικών περιόδων, το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο παρακολουθεί τον εκλογικό αγώνα, όπως αυτός παρουσιάζεται από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα. Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο έχει ακόμη τη δυνατότητα να προτείνει στον Υπουργό προεδρίας της Κυβέρνησης αναστολή της μετάδοσης έως και την ημέρα των εκλογών, ενημερωτικών ή άλλων εκπομπών που μπορούν να επηρεάσουν άμεσα ή έμμεσα τον προεκλογικό αγώνα (άρθρου 3 παραγρ. 3 του ν. 1730/87) (11).

B) Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) ιδρύθηκε με το νόμο 1866/89 ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Τα ένδεκα μέλη που προέρχονται από τους τομείς των γραμμάτων, των τεχνών, της επιστήμης, της τεχνολογίας και της πολιτικής και τόσο οι ίδιοι όσο και οι ισάριθμοι αναπληρωτές τους διορίζονται από τον Υπουργό προεδρίας κυβέρνησης ως εξής:

α) Τρία μέλη, μεταξύ των οποίων και ο πρόεδρος υποδεικνύονται από το πρώτο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων.

(10) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 49

(11) Στον ίδιο, Σελ. 50

- β) Δύο μέλη υποδεικνύονται από το δεύτερο σ κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων, ενώ το τρίτο σε δύναμη κοινοβουλευτική κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει ένα μέλος.
- γ) Τέλος, τα τελευταία πέντε μέλη υποδεικνύονται ένα ένα από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, από την από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας - Θράκης, από την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε, από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος – Ακροάματος.
- Η θητεία των μελών είναι εξαετής και η σύνθεση του ανανεώνεται ανά διετία. Αρμοδιότητα του ΕΣΡ είναι να εξασφαλίσει την ελευθερία της έκφρασης και της πολυφωνίας, την τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και την προαγωγή της ποιότητας των ραδιοηλεκτρονικών προγραμμάτων κατά τις συνταγματικές επιταγές. (12)

Γ) Επιτροπή για την Τοπική Ραδιοφωνία

Η επιτροπή αυτή ιδρύθηκε με το π.δ. 25/88 και απαρτίζεται από πέντε μέλη. Πιο συγκεκριμένα από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της Ε.Σ.Η.Ε.Α. και από δύο μέλη του Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ή των Τ.Ε.Ι. με γνωστικό αντικείμενο ή εμπειρία σχετική με τα Μ.Μ.Ε. υποδεικνυόμενα από τα τρία πρώτα μέλη της επιτροπής.

Η επιτροπή για την τοπική ραδιοφωνία προτείνει για τη χορήγηση, ανανέωση ή ανάκληση των αδειών λειτουργίας τοπικού ραδιοφωνικού σταθμού και ερευνά οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στη λειτουργία των σταθμών και ιδιαίτερα στην τήρηση των αρχών λειτουργίας των εκπομπών και των διαφημίσεων.

Δ) Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικών Μέσων Επικοινωνίας (Ε.Ε.Η.Μ.Ε.) (ν. 2173/93 Φ.Ε.Κ. τ.Α. 16 Δεκεμβρίου 1993)

Η Επιτροπή αυτή ιδρύθηκε με το άρθρο 2 του ν. 2173/93, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή που υπάγεται στον Υπουργό Προεδρίας της κυβέρνησης. Τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και δεν υπόκεινται σε διοικητικό έλεγχο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. (13)

Τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοηλεκτρονικής και ένας εκπρόσωπος που υποδεικνύεται από τα παρακάτω νομικά πρόσωπα με τον αναπληρωτή του απαρτίζουν την Ε.Ε.Η.Μ.Ε.:

(12) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 52
(13) Στον ίδιο, Σελ. 53

- 1) Ένωση Συντακτών Ημερισίων Εφημερίδων Αθηνών
- 2) Ένωση Συντακτών Ημερισίων Εφημερίδων Μακεδονίας – Θράκης
- 3) Ένωση Ιδιοκτητών Ημερισίων Εφημερίδων Αθηνών
- 4) Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων προσωπικού – Ε.Ρ.Τ. (Π.Ο.Σ.Π. Ε.Ρ.Τ.)
- 5) Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος – Ακροάματος (Π.Ο.Θ.Α.)
- 6) Γ.Σ.Σ.Ε.
- 7) Α.Δ.Ε.ΔΥ
- 8) Σ.Ε.Β.
- 9) ΠΑ.ΣΕ.ΓΕ.Σ.
- 10) ΚΕΔΚΕ
- 11) Εκκλησία της Ελλάδος

Η ΕΕΗΜΕ παίρνει αποφάσεις για θέματα με μεγάλο ενδιαφέρον ύστερα από παραπομπή από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

ΑΓΟΡΑ

α) Επιτροπή Ανταγωνισμού (ν. 703/77)

Με το άρθρο 8 του ν. 703/77 «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού» συστάθηκε 7μελής ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ με βετή θητεία.

Η επιτροπή αποτελείτο από 6 υπαλλήλους και ένα Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, ως πρόεδρο. Η επιτροπή αυτή απευθύνει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ή ενώσεις επιχειρήσεων συστάσεις, απειλεί την επιβολή προστίμων και επιβάλλει πρόστιμα μέχρι ποσοστού 10% επί των ακαθάριστων εσόδων. (14)

β) Επιτροπή Ανταγωνισμού (ν. 1934/91)

Με το άρθρο 4 του ν. 1934/91 συνεστήθη στο Υπουργείο Εμπορίου ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ με αρμοδιότητα την έκδοση αποφάσεων και την παροχή γνώμης και θητεία 3ετή. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) αποτελείται από 7 μέλη και συγκεκριμένα από 2 δικαστές, από 1 καθηγητή πανεπιστημίου, 1 εκπρόσωπο του Σ.Ε.Β., 1 εκπρόσωπο της Τράπεζας της Ελλάδος, 1 εκπρόσωπο της Ένωσης Εμπορικών Συλλόγων Ελλάδος, 1 προσωπικότητα αναγνωρισμένου κύρους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού του ν. 1934/91 δεν αποτελεί Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή (Α.Δ.Α.). (15)

γ) Επιτροπή Ανταγωνισμού (σχ. – νόμ. Ιανουάριος/95)

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου το άρθρο 4 του ν. 703/77, όπως ισχύει, (που τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του ν. 1934/91) και επανατροποποιήθηκε με τα άρθρα 20 και 21 του ν. 2000/91, αντικαθίσταται και προβλέπει τη σύσταση Επιτροπής Ανταγωνισμού ως ανεξάρτητης αρχής, η οποία εποπτεύεται από τον Υπουργό Εμπορίου και της οποίας τα μέλη απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Η επιτροπή αποτελείται από:

- α) ένα μέλος ή πρώην μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
- β) έναν ανώτατο δικαστή ή πρώην δικαστή της πολιτικής δικαιοσύνης που υποδικνέεται από την ολομέλεια του Σώματος από την οποία προέρχεται.
- γ) έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Ελληνικών Βιομηχανιών.
- δ) έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Εμπορικών Συλλόγων Ελλάδος.
- ε) ένα μέλος του Δ.Ε.Π. νομικού τμήματος της χώρας, με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού.
- στ) ένα πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους με εμπειρία επί θεμάτων προστασίας του ανταγωνισμού.

(14) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 79

(15) Στον ίδιο, Σελ. 80

Η Ε.Α. γνωμοδοτεί επί θεμάτων ανταγωνισμού μετά από αίτηση του Υπουργού Εμπορίου, του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, της Κυβέρνησης, της Βουλής, Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, Βιομηχανικών και Εμπορικών Επιμελητηρίων, Επαγγελματικών και Καταναλωτικών Οργανώσεων και Συνδέσμων. Η γνωμοδότηση έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα όταν πρόκειται για τροποποίηση του παρόντος νόμου. Επίσης η Ε.Α. μπορεί να απευθύνει συστάσεις, να απειλήσει πρόστιμο, να επιβάλλει πρόστιμο κ.λπ. Διατηρεί βέβαια τις αρμοδιότητες που προέβλεπαν οι προγενέστεροι νόμοι.

Η Ε.Α. υποβάλλει στον Υπουργό Εμπορίου ετήσια έκθεση, η οποία περιέχει στοιχεία για τη δραστηριότητά της, τις αποφάσεις της και τις εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τις εξελίξεις στον τομέα της αρμοδιότητάς της. Η έκθεση κοινοποιείται στον πρόεδρο της Βουλής.

Ακόμη το άρθρο 14 παράγρ. 2 του σχεδίου – νόμου προβλέπει ότι «ποσοστό 30% των επιβληθέντων με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου προστίμων και χρηματικών ποινών αποδίδεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού». (16)

δ) **Επιτροπή Ανταγωνισμού** (ν. 2296/95 της 24/2/1995)

«Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συστήθηκε με το το άρθρο 4 του ν. 2296/95 και λειτουργεί ως Ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής Ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της δεσμεύονται μόνον από το νόμο και τη συνειδησή τους. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εμπορίου.

Η επιτροπή απαρτίζεται από:

- α) ένα μέλος ή πρώην μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Ολομέλεια του Συμβουλίου αυτού.
- β) έναν ανώτατο δικαστή ή πρώην δικαστή της πολιτικής δικαιοσύνης που υποδικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον ολομέλεια του Αρείου Πάγου.
- γ) έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Ελληνικών Βιομηχανιών που υποδικνύεται με τον αναπληρωτή του από το Σύνδεσμο αυτόν.
- δ) έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου που υποδικνύεται με τον αναπληρωτή του από τη Συνομοσπονδία αυτή.
- ε) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος που υποδικνύεται με τον αναπληρωτή του από τη Συνομοσπονδία αυτή.
- στ) έναν εκπρόσωπο των καταναλωτών που υποδικνύεται με τον αναπληρωτή του από το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών.

(16) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 81

- ζ) ένα μέλος του Δ.Ε.Π. πανεπιστημιακού τμήματος της χώρας με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού, η) ένα μέλος του Δ.Ε.Π. πανεπιστημιακού τμήματος της χώρας με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού.
- η) ένα πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους με εμπειρία επί θεμάτων προστασίας του ανταγωνισμού.
- Τα υπό στοιχεία ζ-θ μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Υπουργό Εμπορίου.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του ν. 2296/95 για τον ανταγωνισμό και έχει ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Αποφασίζει αν είναι ισχυρές, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 παραγρ. 3, οι κατά το άρθρο 1 παραγρ. 1 του παρόντος νόμου απαγορευμένες συμπράξεις.
- β) Πιστοποιεί ότι δεν υφίσταται παράβαση των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 1, του άρθρου 2 και του άρθρου 2α, κατά τα εικότερα οριζόμενα στο άρθρο 11 του νόμου 2296/95.
- γ) Απαγορεύει κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 4γ και 4δ του νόμου 2296/95, την πραγματοποίηση συγκέντρωσης επιχειρήσεων που γνωστοποιείται σ' αυτήν κατά το άρθρο 4β του νόμου 2296/95, αν η συγκέντρωση έχει πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των διατάξεων ή αποφάσεων μπορεί να λάβει μέτρα, κατά τα ειδικότερα στο άρθρο 4δ παρ. 4 του νόμου 2296/95.
- δ) Μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από την υποχρέωση αναστολής της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4δ παρ. 1-3 του νόμου 2296/95.
- ε) Απειλεί και επιβάλλει πρόστιμα, τις χρηματικές ποινές και τις άλλες κυρώσεις, όπως ορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 4α παρ. 4, 4β παρ. 4, 4ε παρ. 1 και παρ.4, 9 παρ. 1 και 2, 21 παρ. 2, 25 παρ. 2, 26 παρ. 6 του νόμου 2296/95.
- στ) Λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα στις περιπτώσεις που προβλέπονται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 4 του νόμου 2296/95.
- ζ) Τηρεί τα προσωρινά και οριστικά μητρώα συμπράξεων και συγκεντρώσεων και καταχωρεί τις γνωστοποιήσεις και αποφάσεις, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 19 του νόμου 2296/95.
- η) Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Εμπορίου, που επιτρέπει την εξαίρεση συμπράξεων κατά κατηγορίες, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του νόμου 2296/95.
- θ) Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Εμπορίου, που προσδιορίζει κατηγορίες ή είδη συμπράξεων που δεν εμπíπτουν στη ρύθμιση του άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου 2296/95.
- ι) Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την έκδοση του κανονισμού λειτουργίας της.

- ια) Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για τον ορισμό του Διευθυντή της γραμματείας της.
- ιβ) Διατυπώνει γνώμη, προκειμένου να εκδοθούν οι υπουργικές αποφάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 του νόμου 2296/95.
- ιγ) Διατυπώνει γνώμη επί θεμάτων ανταγωνισμού και επί των προτάσεων τροποποίησης του του νόμου 2296/95, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8ε.
- ιδ) Συλλέγει, επεξεργάζεται και αξιολογεί, τηρώντας το καθήκον εχεμύθειας, τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής στοιχεία και πληροφορίες, όπως ειδικότερα ορίζεται στα άρθρα 25 και 26 του νόμου 2296/95.

Η Ε.Α. υποβάλλει τον Απρίλιο κάθε έτους στους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου και στον Πρόεδρο της Βουλής ετήσια έκθεση, ή οποία περιέχει στοιχεία για τη δραστηριότητά της, τις αποφάσεις της και τις εκτιμήσεις της για την κατάσταση και τις εξελίξεις στον τομέα της αρμοδιότητάς της. Η πρώτη έκθεση υποβάλλεται τον Απρίλιο του επόμενου, από την έναρξη λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, έτους». (17)

(17) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 82-84

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

A) Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών (ν. 1961/91)

«Με το άρθρο 44 του ν. 1961/91 ιδρύθηκε ως γνωμοδοτικό όργανο του Υπουργού Εμπορίου για κάθε θέμα της αρμοδιότητας του Υπουργείου που αφορά τον καταναλωτή, την προώθηση των συμφερόντων του και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του. Το εν λόγω Συμβούλιο δεν αποτελεί Α.Δ.Α.

Στην αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου ανήκουν ιδίως:

- α) Η μελέτη και εισήγηση για κάθε θέμα που αφορά την πολιτική προστασίας του καταναλωτή, που ακολουθείται κάθε φορά από την Κυβέρνηση.
- β) Η μελέτη και υποβολή προτάσεων για νομοθετική ρύθμιση καταναλωτικών θεμάτων και για απολεσματικότερη εφαρμογή των νόμων, που αφορούν τους καταναλωτές.
- γ) Η μελέτη και εισήγηση προγραμμάτων για την εκπαίδευση των καταναλωτών.
- δ) Η μελέτη των συνθηκών της αγοράς και η υποβολή προτάσεων για την καλλίτερη λειτουργία της.
- ε) Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον τομέα της κατανάλωσης από άποψη τεχνολογική, οικονομική και νομική.
- στ) Η συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων με τις αντίστοιχες οργανώσεις του εξωτερικού.
- ζ) Η συνεργασία με καταναλωτικά κινήματα, συλλόγους και ενώσεις καταναλωτών και υπηρεσίας προστασίας καταναλωτών τόσο στο εξωτερικό, όσο και στο εσωτερικό.
- η) Η επαφή με το καταναλωτικό κοινό με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο.
- θ) Η έκφραση γνώμης για την τυχόν καταχρηστικότητα Γενικών Όρων Συναλλαγών των διαφόρων επιχειρήσεων.
- ι) Η έκφραση γνώμης για την τυχόν παραπλανητικό ή αθέμιτο χαρακτήρα διαφημιστικών μεθόδων των διαφόρων επιχειρήσεων.
- ια) Η προτροπή και ενθάρρυνση των επαγγελματικών οργανώσεων προμηθευτών για τη σύνταξη κωδικών επαγγελματικής δεοντολογίας.
- ιβ) Ο έλεγχος των αποτελεσμάτων των γνωμοδοτήσεων του.
- ιγ) Η ενημέρωση για όλα τα νομοσχέδια που αφορούν τον καταναλωτή.

Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών αποτελείται από εννέα μέλη, που διορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως εξής:

- α) Τέσσερεις εκπροσώπους των καταναλωτών, ύστερα από πρόταση των αντιπροσωπευτικών ενώσεων των καταναλωτών.
- β) Δύο εκπροσώπους των προμηθευτών ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης των Επιμελητηρίων.
- γ) Ένα πρόσωπο, που έχει ειδικευση σε θέματα καταναλωτών, που προέρχονται κατά προτίμηση από τα Α.Ε.Ι.
- δ) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εμπορίου, που έχει ασχοληθεί με ζητήματα καταναλωτών.

Στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εμπορίου, αναπληρούμενος από πρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

Η θητεία των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών είναι διετής και μπορεί να ανανεωθεί.

Οι συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δημόσιες». (18)

B) Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών (ν. 2251/94)

«Με το άρθρο 12 του ν. 2251/94 συστήνεται Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών ως συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο του Υπουργού Εμπορίου.

Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών εκφράζει τις θέσεις των καταναλωτών για θέματα προστασίας των καταναλωτών, υποβάλλει προτάσεις για την προώθηση των συμφερόντων τους και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους και εκδίδει γνωμοδοτήσεις σε καταναλωτικά θέματα και ιδίως για όλα τα νομοσχέδια και τις διατάξεις που αφορούν τους καταναλωτές.

Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών αποτελείται από:

- α) Εννέα εκπροσώπους των ενώσεων καταναλωτών.
- β) Δύο πρόσωπα με ειδικευμένες γνώσεις σε θέματα προστασίας του καταναλωτή.
- γ) Έναν εκπρόσωπο της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών.
- δ) Έναν εκπρόσωπο της Ανώτατης Διοικητικής Επιτροπής Δημοσίων Υπαλλήλων.
- ε) Έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων.
- ζ) Έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών.
- η) Έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Εμπορικών Συλλόγων Ελλάδας.
- θ) Το Διευθυντή της Διεύθυνσης Τεχνικού Ελέγχου Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Εμπορίου.

Η θητεία των μελών είναι τριετής». (19)

(18) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 95-97

(19) Στον ίδιο, Σελ. 97-98

Γ) Επιτροπή Προστασίας των Καταναλωτών των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (ν. 2251/94)

«Με το άρθρο 13 του ν. 2251/94 συνιστάται Επιτροπή Προστασίας των Καταναλωτών των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

Η Επιτροπή συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και απαρτίζεται από:

- α) το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εμπορίου, ως Πρόεδρο.
- β) το Διευθυντή της Διεύθυνσης Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
- γ) δύο εκπροσώπους των καταναλωτών που προτείνονται από το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών και
- δ) ένα εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας που προτείνεται από αυτήν.

Στις συνεδριάσεις της επιτροπής συμμετέχει χωρίς ψήφο και εκπρόσωπος της δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού που αφορά το υπό συζήτηση θέμα.

Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι τριετής.

Η Επιτροπή διατυπώνει προτάσεις και προβαίνει σε υποδείξεις προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς για τη βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών τους και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του καταναλωτή. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της καλεί υποχρεωτικά ενώπιον της εκπροσώπους των διοικήσεων των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών να δώσουν εξηγήσεις σε παράπονα ή προβλήματα που απασχολούν τους καταναλωτές. Με εισήγηση της επιτροπής, ο Υπουργός Εμπορίου, μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο έως πέντε χιλιάδες οχτακόσια εξήντα εννέα ευρώ και σαράντα ένα λεπτά (€ 5.869,41) σε οποιαδήποτε επιχείρηση ή οργανισμό παραλείπει να παράσχει τις παραπάνω πληροφορίες ή εξηγήσεις». (20)

Δ) Η Γαλλική Επιτροπή για την Ασφάλεια των Καταναλωτών

«Commission de la sécurité des consommateurs (άρθρο 13 του νόμου 83660 du 21 Juillet 1983 relative à la sécurité des consommateurs et modifiant diverses dispositions de la loi du 1er août 1905.)

Ιδρύθηκε με το άρθρο 1 του νόμου 83660 της 21 Ιουλίου 1983 και η μελέτη του Γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας την τοποθετεί στην κατηγορία των ΑΔΑ.

(20) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 98-99

Η Επιτροπή αποτελείται από έναν Πρόεδρο οριζόμενο με διάταγμα, από τα μέλη του ΣΤΕ και των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων. Επίσης αποτελείται από πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν σε επαγγελματικές οργανώσεις, εθνικές ενώσεις καταναλωτών και ειδικούς. Στην Επιτροπή εργάζεται και ένας Commissaire du Gouvernement οριζόμενος από τον Υπουργό Εμπορίου.

Η επιτροπή έχει φορτισθεί με γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, προτείνοντας κάθε μέτρο που θα βοηθούσε την προστασία του καταναλωτή (ασφάλεια προϊόντων και υπηρεσιών κλ.π.)

Παρουσιάζει στο κοινό τους ενδεχόμενους κινδύνους από ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες.

Η επιτροπή δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κάθε χρόνο της ετήσια Έκθεσή της, την οποία παρουσιάζει επίσης στον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως και το Κουνοβούλιο». (21)

(21) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 99-100

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

A) Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (Ν. 2075/92)

«Με το νόμο 2075/92 ιδρύθηκε ως ανεξάρτητη κρατική αρχή η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών.

Η Ε.Ε.Τ. αποτελείται από πέντε μέλη τα οποία διορίζονται με προεδρικό διάταγμα, με από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Πρίν από το διορισμό τους τα μέλη της Ε.Ε.Τ. μπορούσαν μετά από απόφαση της αρμοδίας διαρκούς Επιτροπής της Βουλής να καλούνται σε ακρόαση ενώπιο της Επιτροπής αυτής. Τα μέλη διακρίνονται για το ήθος, το επιστημονικό κύρος και την Επαγγελματική ικανότητά τους.

Η Ε.Ε.Τ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- 1) Μεριμνά για την υλοποίηση των σκοπών της εθνικής πολιτικής και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών ιδία με πράξεις, αποφάσεις, συστάσεις, προτάσεις και γνώμες κατά τις διατάξεις του νόμου.
- 2) Τηρεί το Εθνικό Μητρώο Καταγραφής Ραδιοσυχνοτήτων.
- 3) Εκχωρεί σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που κατέχουν νομίμως λειτουργούντα ραδιοηλεκτρικά δίκτυα ή σταθμούς, τις αναγκαίες ζώνες ραδιοσυχνοτήτων ή μεμωνομένες ραδιοσυχνότητες.
- 4) Καταρτίζει το Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης.
- 5) Προκηρύσσει και διεξάγει τους διαγωνισμούς χορηγήσεως αδειών.
- 6) Χορηγεί, τροποποιεί, παρατείνει και ανακαλεί τις άδειες (και τις προσωρινές άδειες).
- 7) Χορηγεί την έγκριση που προβλέπει η παραγρ. 3 του άρθρου 16 του νόμου.
- 8) Μεριμνά την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού και ασκεί όλες τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία αρμοδιότητες στην αγορά των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων.
- 9) Ασκεί γνωμοδοτικές, συμβουλευτικές, ελεγκτικές και διαιτητικές αρμοδιότητες (παραγρ. 5 – 14 του άρθρου 9 του νόμου 2075/92).
- 10) Δύναται να απευθύνει συστάσεις και να επιβάλλει πρόστιμα (παραγρ. 15 του άρθρου 9).

Η κάλυψη των δαπανών λειτουργίας της Ε.Ε.Τ. προέρχεται είτε από την είσπραξη ειδικών υπέρ αυτής εφάπαξ ή περιοδικών ανταποδοτικών τελών είτε ότι εισπράτεται ως έσοδο από χρηματικές ποινές που επιβάλλονται απο διοικητικές αρχές και βέβαια στην αρχή από την προβλεπόμενη στο νόμο κρατική επιχορήγηση.

Τα μέλη της Ε.Ε.Τ., έχουν την ιδιότητα του ανώτατου κρατικού λειτουργού και απολαμβάνουν πλήρους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται μόνον από το νόμο και τη συνειδησή τους, έχουν υποχρέωση τηρήσεως των αρχών της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας». (22)

B) Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (Σχέδιο νόμου Αυγούστου 1994)

«Συνιστάται Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών (ΕΕΤ), με έδρα την Αθήνα η οποία απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, εποπτεύεται από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών και είναι αρμόδια για την εποπτεία υλοποίησης της εθνικής πολιτικής και εφαρμογής της νομοθεσίας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Η Ε.Ε.Τ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Γνωμοδοτεί ανάλογα με τις υφιστάμενες ανάγκες και την εξέλιξη της τεχνολογίας, για το Εθνικό Σχέδιο Αριθμοδότησης και εκχωρεί αριθμούς ή ομάδες αριθμών στους φορείς που παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.
2. Γνωμοδοτεί και εισηγείται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών για τη χορήγηση, ανανέωση, τροποποίηση, αναστολή, παράταση και ανάκληση των αδειών και των εγκρίσεων.
3. Καταρτίζει τις διαδικασίες εξετάσεως τύπου, δοκιμών και πιστοποίησης της ποιότητας κατασκευής και χορηγεί τα πιστοποιητικά εξέτασης τύπου του τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού. Για την εκπλήρωση της αρμοδιότητας αυτής, η Επιτροπή μπορεί να ζητεί τη συνδρομή του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).
4. Απευθύνει είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος αρμόδιας ελληνικής αρχής ή αρχής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή τρίτου, οδηγίες και συστάσεις και υποβάλλει προς το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών προτάσεις επί θεμάτων εθνικής τηλεπικοινωνιακής πολιτικής και τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας.
5. Γνωστοποιεί προς το κοινό, με τα πλέον πρόσφορα μέσα δημοσιότητας, τις απόψεις της για κάθε ζήτημα που προάγει το έργο και την αποστολή της, καθώς και την εν γένει ανάπτυξη του τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα.
6. Αποδέχεται τις δηλώσεις και τηρεί τα αντίστοιχα μητρώα και αρχεία.
7. Εκχωρεί, βάσει τις ισχύουσες εκάστοτε κατανομής και σχεδίου διαχείρισης του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών μεμονωμένες ραδιοσυχνότητες ή ζώνες ραδιοσυχνοτήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία νομίμως κατέχουν και λειτουργούν ραδιοηλεκτρικά δίκτυα ή σταθμούς ραδιοεπικοινωνίας.

(22) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 104-105

8. Ασκή τις ακόλουθες γνωμοδοτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες:
- α) Διατυπώνει γνώμη προκειμένου να εκδοθούν κανονιστικές πράξεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, με τις οποίες καθορίζονται:
 - αα) Η έκδοση, τροποποίηση και κατάργηση των εθνικών διοικητικών και τεχνικών κανονισμών, που διέπουν την εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση του δημόσιου τηλεπικοινωνιακού δικτύου, την ανάπτυξη των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, καθώς και τις διαδικασίες αποδοχής τύπων, δοκιμών και τυποποιήσεις τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμούς.
 - αβ) Η έκδοση του κανονισμού ή των κανονισμών χορήγησης αδειών και δηλώσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είτε ατομικά είτε κατά κατηγορίες παρεχομένων υπηρεσιών.
 - αγ) Ο καθορισμός των διοικητικών διαδικασιών ελέγχου της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων που ασκούν τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες σε σχέση με τη διοικητική πράξη βάσει της οποίας ασκούν τη δραστηριότητα αυτή.
 - αδ) Η έκδοση των κωδικών δεοντολογίας για την άσκηση των τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων.
 - αε) Η έκδοση του κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας της ΕΕΤ, ο καθορισμός των διαδικασιών συμβιβασμού όπως προβλέπεται από την οδηγία 92/44 ΕΟΚ και ο καθορισμός των αναγκαίων διαδικασιών για την εκτέλεση της αποστολής.
 - β) Εξετάζει και αναλύει τις βασικές τεχνικές, οικονομικές και κοινωνικές παραμέτρους λειτουργίας τόσο των συμβατικών όσο και των νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και εισηγείται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών τη λήψη των κατά περίπτωση αναγκαίων μέτρων για την απρόσκοπτη και αποδοτική λειτουργία και ανάπτυξη του τομέα των τηλεπικοινωνιών.
9. Ασκή τις ακόλουθες αρμοδιότητες ελέγχου:
- α) Ελέγχει τις τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις προκειμένου να διαπιστώσει τη συμμόρφωση τους προς την ισχύουσα νομοθεσία και ιδίως προς τις διατάξεις που επιτάσσουν την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων.
 - αα) Χορηγήσεως της αρχικής κατά τροποποίηση ή κατόπιν ανανεώσεως ισχύουσας άδειας.
 - αβ) Ελέγχου των τεχνικών και λοιπών κανόνων λειτουργίας των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων και, ιδίως, των αναφερομένων στη χρήση των ραδιοσυχνοτήτων, στην ποιότητα της παρεχομένης υπηρεσίας, στον ανταγωνισμό και στη χωρίς διακρίσεις μεταχείριση τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων και χρηστών, στην ορθή τιμολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών και, τέλος, στην προστασία των δικαιωμάτων των χρηστών.

- β) Ελέγχει τις τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις προκειμένου να διαπιστώσει τη συμμόρφωση τους προς τους όρους και τις προϋποθέσεις της άδειας της συμβάσεως παραχωρήσεως, της δηλώσεως, της εγκρίσεως και του πιστοποιητικού εξέτασης τύπου.
 - γ) Ελέγχει και εξακριβώνει τη συμμόρφωση των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων καθώς και των χρηστών ραδιοηλεκτρικών συσκευών προς τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις της Εθνικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας νομοθεσίας.
 - δ) Παραπέμπει στις αρμόδιες διοικητικές ή δικαστικές αρχές, αναλόγως, κάθε υπόθεση που χρήζει αντίστοιχης περαιτέρω ενέργειας.
10. Κατόπιν παραγγελίας εκ μέρους αρμόδιας αρχής ή τρίτων, είτε αυτεπαγγέλτως κατά των παραβατών των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για την άσκηση τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων:
- α) Απευθύνει συστάσεις προκειμένου να παύσουν την παράβαση.
 - β) Υποχρεώνει τους παραβάτες να παύσουν την παράβαση και να παραλείψουν αυτή στο μέλλον.
 - γ) Επιβάλλει πρόστιμο στους παραβάτες κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 24 παράγρ. 4 του παρόντος.

Αποτελείται από επτά μέλη τα οποία διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών και διακρίνονται για το ήθος, την επιστημονική κατάρτιση στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και την επαγγελματική ικανότητα τους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται μεταξύ των μελών της ΕΕΤ, ο πρόεδρος και ο αναπληρωτής του. Η αρμόδια Διαρκής Επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί σε ακρόαση ενώπιον της, πριν από τον διορισμό τους, τον πρόεδρο και τον αναπληρωτή του.

Η θητεία των μελών της ΕΕΤ είναι πενταετής». (23)

(23) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 106-109

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στο χώρο της ενέργειας είναι απαραίτητη η ίδρυση μιας Ανεξάρτητης Διοικητικής αρχής, μιας Αρχής που εξειδικεύεται σε όλο το φάσμα της ενέργειας και θα εισηγείται την εθνική ενεργειακή πολιτική και στη συνέχεια θα εφαρμόζει αποτελεσματικά το πρόγραμμα που θα εγκρίνει η πολιτική ηγεσία, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο τους κανόνες ανταγωνισμού και ικανοποιητή ενέργεια με το χαμηλότερο κόστος για τον καταναλωτή.

Αυτή η αρχή θα έχει στην κατοχή της έννομη ικανότητα για να εκδίδει εκτελεστές πράξεις και την οργανική ενότητα που θα της προσδίδει την ιδιότητα της αρχής. Το κράτος θα τη δημιουργήσει με πρωτοβουλία του και η ίδια θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο καθώς και θα εκπροσωπεί το κράτος έχοντας δικαστικές, νομοθετικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες. Τα μέλη της θα έχουν οργανική και λειτουργική ανεξαρτησία, θα επιλέγουν προσωπικότητες αναγνωρισμένου κύρους στα ενεργειακά θέματα, τα οποία θα διακρίνονται για το ήθος τους, την επιστημονική τους συγκρότηση και την επαγγελματική τους ικανότητα. (24)

Θα πρέπει, λοιπόν, χωρίς καμμία καθυστέρηση στο χώρο της ενέργειας να επανακαθορισθούν οι ρόλοι τόσο του κράτους (ΥΒΕΤ) όσο και των ενεργειακών φορέων, καθώς είναι ασυγχώρητη η έλλειψη συντονισμού και εθνικής ενεργειακής πολιτικής σε αυτή τη δεκαετία. Τέλος η δημιουργία αυτής της αρχής θα αποτελέσει μία καλή αρχή για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του ενεργειακού χώρου.

(24) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 119

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

Οι πολιτικές δημοσκοπήσεις, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι επηρεάζουν όχι μόνο τους πολιτικούς κατά τη διάρκεια των εκλογικών περιόδων σχετικά με τον τρόπο που θα δράσουν και τις αποφάσεις που θα πάρουν, αλλά και τους απλούς πολίτες, τους εκλογείς δηλαδή που επηρεάζονται εξίσου από αυτές που γίνονται γνωστές μέσω των Μ.Μ.Ε. Μία δημοσκόπηση όταν δεν αποτυπώνει την πραγματικότητα και αυθαιρετεί, είναι πιθανόν να οδηγήσει το ψηφοφόρο σε λάθος συμπεράσματα που δεν ευσταθούν.

Στη χώρα μας διαπιστώνουμε την απουσία ενός νομικού πλαισίου, το οποίο θα μπορεί να αποτρέψει τις δυσάρεστες αυτές καταστάσεις. Ένα νομικό πλαίσιο που θα φροντίζει έτσι ώστε όλες οι δημοσκοπήσεις να πληροφορούν σωστά τον πολίτη και να μη γίνονται μέσα επηρεασμού της πολιτικής του συμπεριφοράς.

Θα πρέπει λοιπόν να ληφθεί μία νομοθετική πρωτοβουλία στη χώρα μας, ή οποία να ακολουθεί το γαλλικό πρότυπο.

Πιο συγκεκριμένα η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή για τις δημοσκοπήσεις στη Γαλλία, η *commission des sondages*, αποτελείται από εννέα μέλη, τα οποία διορίζονται ανά τριετία. Τρία μέλη προέρχονται από τον Άρειο Πάγο, τρία από το Συμβούλιο της Επικρατείας και τρία από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Η επιτροπή αυτή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Να μελετά και να προτείνει κανόνες, οι οποίοι θα διασφαλίζουν την αντικειμενικότητα και την ποιότητα των δημοσιευμένων δημοσκοπήσεων.
- β) Να επαληθεύει, εάν οι δημοσκοπήσεις πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις, οι οποίες αφορούν τον τομέα των εκλογικών προβλέψεων.
- γ) Να επιτηρεί εάν η δημοσίευση των δημοσκοπήσεων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το νόμο, χωρίς να παραποιηθεί η πραγματική διάσταση των αποτελεσμάτων των δημοσκοπήσεων. (25)

Έτσι λοιπόν, πολύ σύντομα θα πρέπει να προχωρήσει και ένας έλληνας νομοθέτης σε ανάλογη νομοθετική πρωτοβουλία, λαμβάνοντας υπόψη του τη διεθνή εμπειρία από τις παρεμβάσεις του κράτους στις δημοσκοπήσεις και τις ιδιαιτερότητες της Ελληνικής πραγματικότητας.

(25) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 122

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

A) Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)

«Με το νόμο 2190 της 3 Μαρτίου 1994 (ΦΕΚ τ. Α 28-3-1994) ιδρύθηκε το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), μία αρχή η οποία θα προσπαθήσει, κατ' απαίτηση των περισσότερων Ελλήνων, να καταστήσει αξιοκρατικές τις προσλήψεις του προσωπικού που θα προσλαμβάνεται στο Δημόσιο.

Το ΑΣΕΠ συγκροτείται από έντεκα μέλη – συμβούλους στους οποίους περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος. Τα μέλη του ΑΣΕΠ πρέπει να είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και επαγγελματικής επάρκειας, τα οποία είναι ή έχουν διατελέσει ανώτεροι ή ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί υπάλληλου, καθηγητές ή αναπληρωτοί καθηγητές ΑΕΙ, ή ανώτατα στελέχη δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων (άρθρο 4).

Το ΑΣΕΠ έχει ως αποκλειστική αποστολή την εφαρμογή των νόμων και των κανονισμών που διέπουν την επιλογή των διοριστέων στις δημόσιες υπηρεσίες, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 14 του νόμου.

Το ΑΣΕΠ έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- 1) Προκηρύσει την πλήρωση θέσεων ή την πρόσληψη προσωπικού.
- 2) Συγκροτεί τις απαιτούμενες επιτροπές και ασκεί όλες τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαγωνισμών ή επιλογών έως τον καθορισμό των διοριστέων στις δημόσιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους ως τακτικών ή μονίμων υπαλλήλων ή συμβασιούχων εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

Όπως αναφέρει ο ιδρυτικός νόμος (άρθρο 2) το ΑΣΕΠ «δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή και οι πράξεις τους δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε από άποψη νομιμότητας ... » και «... το ΑΣΕΠ υπάγεται στον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης ...».

Η συγκεκριμένη αναφορά δεν έχει χαρακτήρα ελέγχου αλλά η υπαγωγή έχει την έννοια, αφενός μεν για να προσδιορίσει τον Υπουργό ο οποίος θα κληθεί στη Βουλή κατά των άσκηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου των πράξεων μιας ΑΔΑ να δώσει τις απαιτούμενες εξηγήσεις (στη συγκεκριμένη περίπτωση ο Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης) και αφετέρου για να προσδιορίζεται κάθε φορά το Υπουργείο, στο οποίο εντάσσεται ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης ΑΔΑ, στις περιπτώσεις που ο νομοθέτης δεν έχει εξασφαλίσει ίδιους πόρους αποκλειστικά για την αρχή. (βλ. Άρθρο 6 παράγρ. 4 του νόμου για την Εθνική Επιτροπή για την προστασία του απορρήτου της ανταπόκρισης και της επικοινωνίας)» (26)

(26) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 124-125

B) Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)

«Τα ερωτήματα που τίθενται όταν ιδρύεται μία ανεξάρτητη διοικητική αρχή (ΑΔΑ) εστιάζονται στο γεγονός εάν συντρέχουν οι τρεις όροι του θεσμού. Εάν δηλαδή πρόκειται περί:

- Αρχής
- διοικητικής αρχής
- ανεξάρτητης

Τα δύο πρώτα ερωτήματα αφορούν κυρίως τους νομικούς και η ανάλυσή τους εκφεύγει της σημερινής παρουσιάσεως, ο τρίτος όμως όρος, η ανεξαρτησία, μας αφορά όλους. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν αφορούν την ανεξαρτησία του υπό ίδρυση θεσμού και τον τρόπο με τον οποίο οι εμπνευστές του νόμου 2190/94 προσπαθούν να οπλίσουν το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) όταν αρχίσει να αναπνέει.

1. Σύνθεση της Αρχής.

Θεωρούμε μεγάλο τον αριθμό των 11 μελών αν αναλογισθεί κανείς την αποστολή της συγκεκριμένης αρχής.

Η αναζήτηση του πλουραλισμού στη σύνθεση των μελών των ανεξαρτήτων διοικητικών αρχών οδηγεί φυσικά στην αύξηση του αριθμού των μελών. Παρ' όλα αυτά, ο πλουραλισμός δεν είναι (όπως άλλα διοικητικά μορφώματα) ένα χαρακτηριστικό εκ των ουκ άνευ για τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Η ανεξαρτησία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών στηρίζεται μάλλον λιγότερο στη σύνθεση, και περισσότερο στη διάρκεια της εντολής, στο μη ανανεώσιμο και στο μη ανακλητό της εντολής, στο καθεστώς ασυμβιβάστων κ.λ.π.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό που λείπει είναι η πολιτική βούληση για ουσιαστικό αυτοπεριορισμό του Κράτους, ενώ ακόμη και ο τελευταίος Έλληνας πολίτης συμφωνεί στην ίδρυση και λειτουργία ενός Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού και στή ύπαρξη αντικειμενικών προσλήψεων.

2. Ενώ η παραβίαση της συνταγματικής διάταξης (άρθρο 103, παρ. 2 και 3 του Συντάγματος) υποχρεώνει το ΑΣΕΠ να τη γνωστοποιήσει στον Πρωθυπουργό και στη Βουλή, το πόρισμα των ελέγχων του λειτουργούντος παρά το ΑΣΕΠ Γραφείο Επιθεώρησης παρά το γεγονός ότι ελέγχει παραβιάσεις του ίδιου άρθρου του Συντάγματος δεν υποβάλλεται στη Βουλή αλλά μόνον στον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης και στους οικείους Υπουργούς.

3. Άρθρο 7, παράγρ. 1

Προφανώς από «παράλειψη» δεν αναφέρεται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση κατοικίας του γεν. Διευθυντή του Α.Σ.Ε.Π.

4. Γραφείο Επιθεώρησης (άρθρο 8)

Ενώ οι ελεγκτικές αρμοδιότητες του Γραφείου ασκούνται και αυτεπαγγέλτως, η άσκηση της αρμοδιότητας που αφορά τον έλεγχο της πραγματοποίησης αυθαιρέτων διορισμών ή προσλήψεων προσωπικού που

υπάγεται στον παρόντα νόμο γίνεται μόνο μετά από ερώτημα του Υπουργού Προεδρίας.

5. Γραμματεία ΑΣΕΠ (άρθρο 7)

Τα θέματα της Γραμματείας απασχολούν ιδιαίτερα τους εμπνευστές του νόμου μιας και αφιερώνουν το 1/5 της ύλης των διατάξεων που αφορούν το ΑΣΕΠ. Αγνοούν τα συμβαίνοντα στη Δυτική Ευρώπη (ολιγομελής Γραμματείες ΑΔΑ, στελεχωμένες από μετατασσόμενο προσωπικό του Υπουργείου στο οποίο δραστηριοποιούνται).

6. Προϋπολογισμός του ΑΣΕΠ (άρθρο 11)

«... Τον προϋπολογισμό του ΑΣΕΠ εισηγείται ο Υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης ...». Ο ιδρυτικός νόμος δεν εμπιστεύεται το ΑΣΕΠ ότι θα αρχίσει να λειτουργεί και το “τιμωρεί” προβλέποντας ότι “ο κ. Υπουργός δύναται να ζητήσει την επίσπευση λειτουργίας του ΑΣΕΠ” και θα του εμπιστευθεί δικό του προϋπολογισμό;» (27)

Γ) Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή και Ανεξαρτησία

«Τα μέλη μιας ΑΔΑ για να ασκήσουν τις αρμοδιότητες τους πρέπει να είναι οπλισμένα με οργανική και λειτουργική ανεξαρτησία. Σημεία ενισχυτικά της ανεξαρτησίας του θεσμού που πρέπει να λάβει υπόψη του ο νομοθέτης αποτελούν:

- α) η μικρή διάρκεια της εντολής,
- β) το μη ανανεώσιμο της θητείας των μελών,
- γ) ο τρόπος διορισμού,
- δ) το καθεστώς των ασυμβιβάστων,
- ε) ο ίδιος ο προϋπολογισμός,
- στ) η μη υποταγή στο δίκαιο,
- ζ) το μη ανακλητό των μελών,

και βέβαια το γεγονός ότι η ελευθερία της πράξης των ΑΔΑ περνά από την αυτονομία της οργάνωσής τους και της λειτουργίας τους.

Το πρόβλημα της ανεξαρτησίας των ΑΔΑ είναι το πρόβλημα της αποστολής τους. Στη χώρα μας οι βιαστικές νομοθετικές πρωτοβουλίες καθιστούν αυτήν την αποστολή εξαιρετικά δύσκολη εκ προοιμίου. (28)

(27) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 126-127

(28) Στον ίδιο, Σελ. 128

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Εθνική Επιτροπή για το Απόρρητο των Ανταποκρίσεων και των Επικοινωνιών

«Με το νόμο 2225/94 (ΦΕΚ 121Α/20-07-94) “Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις” ιδρύθηκε η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.

Η επιτροπή συγκροτείται:

- α) Από έναν Αντιπρόεδρο της Βουλής ως Πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται από τον Πρόεδρο της Βουλής.
- β) Από έναν βουλευτή εκπρόσωπο κάθε κόμματος που διαθέτει κοινοβουλευτική ομάδα κατά τον Κανονισμό της Βουλής.
- γ) Από ένα πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους και με ειδικές γνώσεις σε θέματα επικοινωνιών, ο οποίος ορίζεται από τον Πρόεδρο της Βουλής.

Αποστολή της είναι να:

- α) Επιθεωρεί χωρίς προειδοποίηση τις σχετικές με το έργο της εγκαταστάσεις, αρχεία και έγγραφα της ΕΥΠ, του ΟΤΕ και άλλων δημοσίων επιχειρήσεων, επιχειρήσεων που βρίσκονται υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου, καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες σχετικές με ανταπόκριση ή επικοινωνία, όπως οι επιχειρήσεις κινητής τηλεφωνίας ή οι τράπεζες δεδομένων.
- β) Ζητεί από τις υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις της περ. Α. καθώς και από τους προϊστάμενους ή εποπτεύοντες Υπουργούς, κάθε πληροφορία χρήσιμη κατά την κρίση της για την επιτέλεση της αποστολής της.
- γ) Καλεί σε ακρόαση με απόφασή της, το διοικητή ή τους υποδιοικητές της ΕΥΠ, τον πρόεδρο ή το γενικό διευθυντή του ΟΤΕ, καθώς και κάθε πρόσωπο, το οποίο μπορεί να συμβάλλει στην εκπλήρωση του έργου της.
- δ) Ερευνά αρχεία εγγράφων αναφερομένων στο προστατευόμενο απόρρητο.
- ε) Προβαίνει σε ακροάσεις προσώπων και ζητεί από αρμόδια δικαστική αρχή την κατάσχεση μέσων παραβίασης του απορρήτου που υποπίπτουν στην αντίληψή της.
- στ) Διατυπώνει συστάσεις για την αποτελεσματικότερη οργάνωση της προστασίας του απορρήτου, τις οποίες απευθύνει σε κάθε υπηρεσία ή επιχείρηση της περ. α) Για τον ίδιο σκοπό μπορεί, μετά από αίτηση των παραπάνω υπηρεσιών ή επιχειρήσεων να εκδίδει γνωμοδοτήσεις ή να προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για θέματα της αρμοδιότητάς της.

Για κάθε έλεγχο που πραγματοποιεί, και ειδικά για κάθε παραβίαση του άρθρου 19 του Συντάγματος, την οποία διαπιστώνει, η Επιτροπή συντάσσει σχετική έκθεση. Επίσης στο τέλος κάθε χρόνου υποβάλλει στη Βουλή έκθεση πεπραγμένων, στην οποία περιγράφει και αξιολογεί το έργο της, διατυπώνει γενικότερες παρατηρήσεις, επισημαίνει παραλείψεις και προτείνει τη λήψη μέτρων για τη προστασία του απορρήτου.

Στις παραπάνω εκθέσεις καταχωρίζονται και οι παρατηρήσεις των μελών που τυχόν διαφωνούν. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής, τους κατά περίπτωση αρμόδιους υπουργούς και τους αρχηγούς των κομμάτων και κοινοποιούνται στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για δικές του ενέργειες.

Η επιτροπή, ως προς την υπηρεσιακή της στελέχωση και υποδομή της, υπάγεται στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης και ο προϋπολογισμός της εντάσσεται στις δαπάνες του ιδίου Υπουργείου». (29)

(29) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 133-135

KAZINA

Επιτροπή Καζίνων

(Η επιτροπή του ν. 2206/94 για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας καζίνων)

«Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο του ΣτΕ ως Πρόεδρο, από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. του Ε.Ο.Τ., από ένα διευθυντή ή ειδικό σύμβουλο ή ειδικό συνεργάτη της Τράπεζας της Ελλάδος, που ορίζεται με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας, από ένα μέλος του Δ.Σ. του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, που ορίζεται από το Δ.Σ. του Επιμελητηρίου, από έναν ορκωτό εκτιμητή του Δημοσίου, από ένα Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και τέλος από τον Πρόεδρο της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού για τον οποίο χορηγείται η άδεια.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής παρίσταται χωρίς όμων δικαίωμα ψήφου ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Τουρισμού.

Η Επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού παραμένει και λειτουργεί ως Επιτροπή εποπτείας της λειτουργίας των Καζίνων (άρθρο 3 του νομου)

Με την αναφερόμενη νομοθετική εξέλιξη η σημερινή μορφή της Επιτροπής απέχει πολύ από το να χαρακτηρισθεί ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή». (30)

(30) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 136

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Οι ατομικές ελευθερίες των πολιτών συνάντησαν προβλήματα με την ανάπτυξη της πληροφορικής και των εφαρμογών της τις τελευταίες δεκαετίες. Οι προσωπικές πληροφορίες των πολιτών, που βρίσκονται αποθηκευμένες σε τράπεζες πληροφοριών, κινδυνεύουν να χρησιμοποιηθούν ανεξέλεγκτα από τους χρήστες χωρίς τη συναίνεση των ενδιαφερομένων. Οι νέες αυτές τεχνολογίες της πληροφορικής και της τεχνολογίας ανάγκασαν το νομοθέτη να προχωρήσει στη δημιουργία νομικού πλαισίου που θα προστάτευε τις ελευθερίες των πολιτών από τη νέα πραγματικότητα.

Στην αρχή στη Σουηδία (1973), ύστερα στις Η.Π.Α. (1974) και στη Γερμανία (1976) δημιουργήθηκαν νομικές ρυθμίσεις και όργανα που θα προστάτευαν τους πολίτες από τις αυθαιρεσίες στην εφαρμογή της πληροφορικής. Στη Γαλλία, ο γάλλος νομοθέτης δημιούργησε μία εθνική αρχή για την πληροφορική και τις ελευθερίες της, την Commission Nationale de l'informatique et des Libertés (CNIL). Η CNIL ιδρύθηκε με το άρθρο 8 του νόμου της 6 Ιανουαρίου 1978 και είναι η πρώτη αρχή που ο γάλλος νομοθέτης έδωσε το χαρακτηρισμό της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής.

Η CNIL αποτελείται από 17 μέλη οριζόμενα για 5 χρόνια και συγκεκριμένα από: 2 βουλευτές, 2 γερουσιαστές, 2 μέλη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου, 2 μέλη ή πρώην μέλη του ΣτΕ, 2 μέλη ή πρώην μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, 2 μέλη ή πρώην μέλη του Α.Π., 2 προσωπικότητες αναγνωρισμένες για τη γνώση τους σε θέματα πληροφορικής διορισμένες με διάταγμα μετά από πρόταση των Προέδρων της Βουλής και Γερουσίας, 3 μέλη οριζόμενα από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η CNIL ελέγχει τις εφαρμογές της πληροφορικής, προστατεύει και ασφαλίζει τα ατομικά δικαιώματα, τις αιτήσεις και τις καταγγελίες. Επίσης παρέχει συμβούλους σε πρόσωπα και σε οργανισμούς, απαντά με παροχή γνώμης από την πλευρά της σε αιτήσεις δημοσίων και δικαστικών αρχών, υποβάλλει προτάσεις στην Κυβέρνηση για να προχωρήσει σε νομικές και κανονιστικές ρυθμίσεις για την προστασία από την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών. Ακόμη τόσο με νομικά όσο και με μη νομικά μέσα ασκεί εποπτικό και ελεγκτικό έργο και αγρυπνά στην προστασία του νόμου πληροφρώντας τους ενδιαφερόμενους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Η CNIL δηλαδή είναι διοικητική αρχή. Έχει δημόσιο χαρακτήρα, είναι κρατοδίοιτη και διέπεται από το δημόσιο δίκαιο. Είναι Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή. Έχει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια. (31)

Ο Έλληνας νομοθέτης δεν έχει προχωρήσει μέχρι σήμερα στην ίδρυση μίας Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής κατά τα πρότυπα της γαλλικής CNIL. Ωστόσο όμως η ανάπτυξη ενός νομικού πλαισίου που θα προστατεύει τους πολίτες από τις καταχρήσεις των εφαρμογών της πληροφορικής είναι απαραίτητη.

(31) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 138

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

«Οι Ελληνικές ΑΔΑ συνάντησαν την επιφυλακτική υποδοχή του Έλληνα νομοθέτη στην παραχώρηση κανονιστικών αρμοδιοτήτων σ' αυτές στην καλλίτερη περίπτωση, και στη χειρότερη – “τον ευνουχισμό τους”. Με την αφαίρεση αρμοδιοτήτων από αυτές και την κατάληξή τους σε γνωμοδοτικά όργανα (ΕΕΤ)». (32)

(32) Μ. Αντωνόπουλου «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», Σελ. 142

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Αντωνόπουλος Μανώλης “Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές”, εκδ. ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 1995.
- 2) Αντωνόπουλος Μανώλης “Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, η πρώτη ανεξάρτητη διοικητική αρχή στην Ελλάδα” Νομικό Βήμα, τόμος 39, 1991 σελ. 1193 επ.
- 3) Κουλούρης Νίκος “Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές”, Διοικητική Μεταρρύθμιση, τεύχος 34, Απρίλιος – Ιούνιος 1988, σελ. 5.
- 4) Οικονόμου Αλέξανδρος “Τα κρατικά όργανα της Ελληνικής Ραδιοτηλεόρασης ως ανεξάρτητες διοικητικές αρχές”, Επιθεώρηση Δημ. Δικαίου 1195, τεύχος 2.